

GOINGARIJP: „Parel aan de poel”

Uit de Jouster Millenniumkrant eind 1999

In Goingarijp is er vanaf 1900 veel veranderd. Het was vroeger een sterk geïsoleerd dorp dat alleen over het water te bereiken was. Het behoorde bij de gemeente Doniawerstal, met Langweer als hoofdplaats. Over het water, via de Goingarijster Poelen, Oudeweg en Langweerder Wielen of via de Lijkvaart en Broekstervaart, had men verbinding met de andere dorpen in de gemeente. Veel boerderijen waren te bereiken via de zogenaamde draaibruggen, ook wel set genoemd. Toen er later wegen werden aangelegd door de beide gemeentes Utingeradeel en Haskerland, moesten de bewoners door die gemeentes om in hun eigen gemeente Doniawerstal te komen. Het is dan ook wel te begrijpen dat Goingarijp toen het idee had aan het „fuottenein” te zitten. Dankzij jarenlang ‚krewearjen’ van de bewoners, meestal vertegenwoordigd door het bestuur van Plaatselijk Belang, kwamen er allerlei voorzieningen.

Plaatselijk Belang werd opgericht op 21 september 1917 en heeft zich ingezet voor de aanleg van het elektrisch (1930), het hebben van een eigen stembureau bij verkiezingen (1948), telefoon (1949) en waterleiding in 1955. Van groot belang waren de ruilverkaveling in 1971-1972 en de gemeentelijke herindeling in 1984. Door de ruilverkaveling werd het dorp min of meer ontsloten. Was Goingarijp voorheen via één doodlopende weg bereikbaar, na de ruilverkaveling kwam het aan een doorgaande weg. De gemeentelijke herindeling betekende dat Goingarijp een andere positie kreeg. Voor het gevoel van de inwoners heeft het dorp nu een volwaardige status in de gemeente Skarsterlân, hoewel velen eerst huiverig tegenover de herindeling Stonden.

Geen winkelbestand meer.

Vroeger werkten de inwoners voornamelijk in de agrarische sector in of nabij het dorp. Tegenwoordig zijn de meeste bewoners werkzaam in Joure, Leeuwarden of Heerenveen. Zoals in vele kleine dorpen is er in Goingarijp ook geen winkelbestand meer. Door de betere bereikbaarheid kregen de bewoners gelegenheid hun boodschappen elders te halen. Zo zijn de kruidenier en de bakker verdwenen uit het dorp en het bestuur van Plaatselijk belang noemt dit „Jammer, maar gelukkig komt de SRV-wagen nog twee keer per week aan de deur”. Goingarijp is in de loop der jaren veranderd van een sterk agrarisch dorp naar een dorp met een recreatief karakter. Daarbij wordt gestreefd naar rust. Sinds 1993 is het dorp met een lange termijn visie bezig, die is opgesteld door

de inwoners en zoveel mogelijk sectoren in het dorp. „De samenwerking met de gemeente is goed”, aldus Plaatselijk Belang. „Als we iets willen is één telefoontje vaak al voldoende of is een afspraak zo gemaakt”.

Basisschool

Met behulp van de gemeente Doniawerstal en later Skarsterlân, is er in Goingarjip nog steeds een basisschool. Om deze school te kunnen behouden is er in het verleden veel strijd gevoerd (tot in het provinciehuis in Leeuwarden en de Tweede Kamer aan toe) en ook nu nog moet die strijd gevoerd worden. Omdat in de school ook het dorps huis „de Doarpsromte” is ondergebracht, kan het gebouw niet gemist worden. Door de groei van het dorp is de school gered, maar toch is verdere groei noodzakelijk om de school en het dorps huis te behouden. En daarmee ook de leefbaarheid in het dorp want „Een dorp zonder school liket fleanen”, aldus Plaatselijk Belang. De gemeente buigt zich juist deze maanden over de locatie voor de volgende uitbreiding van het dorp. Plaatselijk Belang hoopt met de nieuwbouw nieuwe bewoners aan te trekken. Ook de huidige bewoners krijgen zo de mogelijkheid om door te stromen naar de nieuwbouw. Zo laten zij een plek achter voor nieuwe bewoners. Ook het jaar 2000 zal dus in het teken staan van de leefbaarheid in dit dorp. Volgens Plaatselijk Belang bestaat een echt dorp uit mensen van alle leeftijden; ouderen, mensen van middelbare leeftijd, oudere jongeren, jongere ouderen en kinderen. En vooral kinderen, want een dorp zonder kinderen is in Goingarjip onvoorstelbaar. Het dorp zou dan ‚doods’ worden. Mede om dat te bevorderen blijft Plaatselijk Belang met de gemeente werken aan een inventarisatie van de woonbestemming van woningen in het dorp. Zo wordt er op toegezien dat huizen bewoond worden volgens de woonbestemming.

Klokkenstoel

Wat zeker een levendig aspect aan het dorp geeft zijn de zeilschool „It Garyp”, het bungalowpark, de jachthaven midden in het dorp en het restaurant „De Klokkenstoel”. In het centrum van dit dorp staat een prachtig kerkje met een klokkenstoel. De kerk heeft een zestal prachtig gebrandschilderde ramen, gemaakt door de bekende Ype Staak. De klokkenstoel draagt de zwaarste klok van Friesland. De klok is gegoten in 1527 door de beroemde klokkengieter Gherardus van Wou uit Kampen. In de klok staat de volgende spreuk: „Salvator heit ick, den levendichen roep ick, den doeden bescrei ick, haeghel ende donder breeck ick. Gherardus van Wou me fecit Anno Domini: M.CCCCC; ende XXV11”.

Op oudjaarsdag is het al een aantal jaren gebruikelijk om van 15.00 uur tot

17.00 uur het oude jaar uit te luiden. Een ieder die dit wil heeft de kans om zelf eens aan het touw te trekken en kan zo ontdekken waar de klepel hangt. Tevens is er ook de gebruikelijke oliebollenactie in de ochtenduren. Op oudjaarsmiddag wordt er in de Dorpsromte voor groot en klein een gezellige middag georganiseerd. Op een aangegeven terrein is de carbidploeg knallend bezig. Plaatselijk Belang organiseert al jaren, in samenwerking met de familie Bartijn, een nieuwjaarsvisite in restaurant „De klokkestoel”. Dit is een informeel feest waar bewoners zelf de avond kunnen invullen met cabaret, zang en muziek.

Veel verenigingen

Goingarijp telt, vaak samen met Terkaple-Akmarijp, vele verenigingen zoals de feestcommissie, gymnastiek voor ouderen, de ouderensociëteit, de peuterspeelzaal, de sportvereniging UTY, tennisvereniging De Trye Setter, uitvaartvereniging De laatste eer, de Vogelwacht „De Trye Doarpkes”, ijsclub Donia, zangvereniging „Us Lytse Doarpke” en watersportvereniging ‚Goingarijp’. Dat het hier om een prachtig dorp gaat is ook Pieter Jelles Troelstra niet ontgaan, de dichter staatsman uit Teroele. Hij schreef er het volgende gedicht over:

De Goingarijpster Poel

Sjuch, dêr komt in brúnstje oanwaeijen:

O, hoe noflik en hoe koel!

Lit mar driuwkje, sêfkes slurkje

Oer de Goaijingerypster Poel.

’t Lytse doarpke is wei yn ’t beambte;

Mar it tjsúcht fan bestean

Troch de kleare klokketoaren,

Dy’t oer ’t swijend wetter gean.

Dêr Terkaple, hwer Marije

Pronke mei har deade blom;

Fierderop it blier Terherne;

Dêr de mar, sa wiid en rom.

Oer dat alles struit de sinne

Riinsk har wearme goudglans út;

Frede floddert om ús hinne.

Hwat me fielt – hwa sprekt it út?

Mar natûr hat sels hjir klonken:

’t Lurkje sjongt yn ’t ivich blau;

Klokken klinke, baerkes brûze;

Wetterlân, hoe moai bistou!